

Basel II Kapsamında Sermaye Yeterliliğinin İçsel Olarak Değerlendirilmesi (ICAAP)

Bankacılık sisteminde yeni risk ölçüm ve değerlendirme esasları getiren Basel II'nin 1. Yapısal Blok'u kapsayan düzenlemeleri 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren büyük oranda hayatımıza girmiş bulunuyor. Bu düzenlemelere paralel olarak Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu ("BDDK") tarafından 28 Haziran 2012 tarihinde yayınlanan "Bankaların İç Sistemleri Hakkında Yönetmelik" ile bankacılık sektörü Basel II 2. Yapısal Blok ile de tanışmış oldu.

Basel II 2. Yapısal Blok kapsamında, denetim otoritelerinin gözetim fonksiyonlarına ilişkin dört temel prensipten bahsedilmektedir. Bu prensiplerden ilki, bankaların, sermaye seviyelerini risk profilleriyle ilişkilendirerek değerlendirebilen süreçlerinin var olduğunun ve bu süreçlerin yeterliliğinin tespiti olarak ifade edilmektedir.

Halihazırda bazı bankalar, bütçeleme ve stratejik planlama faaliyetleri kapsamında, maruz kalınan riskleri dikkate alarak belli bir sermaye seviyesi hedefi tespit etmekte iken, 2. Yapısal Blok'un uygulamaya girmesiyle birlikte bankalar, faaliyetleri sırasında maruz kaldıkları önemli riskleri tespit eden, izleyen, ölçen ve söz konusu riskler karşısında uygun sermaye seviyesini belirleyen sistemler kurmak zorundadırlar.

Bu noktada bankalardan beklenen; içsel sermaye değerlendirme süreçlerini ve riski yönetme kabiliyetlerini

geliştirmeleri, sermaye hedeflerini belirleyebilmeleri ve asgari sermaye yükümlülüğünün üzerinde sermaye bulundurmalarıdır.

Bankaların, risk profilleri ile ilişkili bütüncül bir sermaye yeterliliği değerlendirme süreci ile sermaye seviyelerinin korunmasına yönelik stratejileri bulunmalıdır. Internal Capital Adequacy Assesment Process ("ICAAP") özünde "sermaye yeterliliği" çalışmasının "kuruma özgüleştirilmesi" olarak da algılanabilir. Genel sermaye yeterliliği kurallarının her bankaya aynı şekilde uygulanmasının dışına çıkıp, o bankaya özgü risk faktörlerinin de dikkate alınarak sermaye yeterliliğinin tekrar hesaplanması anlamına gelmektedir. Yasal sermaye yeterliliği çalışması standart bir süreç iken, ICAAP sermaye yeterliliği konusunu daha üzerinde düşünülecek ve yoruma açık bir konu haline getirmektedir.

Güçlü bir sermaye değerlendirme süreci için gerekli unsurlar nelerdir?

Güçlü bir sermaye değerlendirme süreci için gerekli beş temel unsur Basel II metninde aşağıdaki biçimde sıralanmaktadır:

Yönetim kurulu ve üst yönetimin gözetimi

- Sermayeyi riskle ilişkilendiren güçlü bir sistemin varlığı
- Risklerin kapsamlı biçimde değerlendirilmesi
- İzleme ve raporlama
- Süreç üzerinde oluşturulacak kontroller

Sayılan bu unsurlardan, "sermayeyi riskle ilişkilendiren güçlü bir sistemin varlığı" ile "risklerin kapsamlı biçimde değerlendirilmesi", sürecin daha çok sayısal boyutunu ortaya koyarken diğer unsurlar, kontrole yönelik - kalitatif yönünü oluşturmaktadır.

İçsel Sermaye Yeterliliği Değerlendirme Süreci oluşturulması gerekliliğinin, Basel II düzenlemesini uygulamaya koyma çalışmalarının birkaç düzenleme yapmaktan çok daha fazlası olduğu gerçeğine iyi bir örnek teşkil ettiği söylenebilir.

İçsel değerlendirme sürecinin taşıması gereken özellikler

Yönetim Kurulu ve üst düzey yönetimin gözetimi

Politika ve prosedürler bankanın tüm önemli risklerini tanımlamasını, ölçmesini, izlemesini ve kontrol altında bulundurmasını sağlamalıdır.

Oluşturulan süreç;

- Sermayeyi risk seviyesi ile ilişkilendirmelidir.
- Bankanın iç strateji ve planlarını göz önünde bulundurarak, sermaye yeterliliği hedeflerini risklerle birlikte ele almalıdır.
- İç kontroller, gözden geçirmeler ve iç denetimlerle tüm yönetim sürecinin bütünlüğünü sağlamalıdır.

Bankanın tüm önemli riskleri süreç içerisinde dikkate alınmalıdır.

Süreç asgari olarak şu riskleri içermelidir;

Kredi riski, operasyonel risk, piyasa riski, faiz oranı riski ve likidite riski

Önemli hususları yukarıda özetlenen süreçlerin hem bankalar bazında oluşturulması hem de sektör genelinde yerleştirilmesi, konuya taraf olanlar için önemli bir öğrenme süreci gerektirmektedir. Zira bankalar şimdiye kadar alışkın oldukları, bazı basit hesaplamalara dayalı sermaye seviyesi tespitinden, oldukça karmaşık ve zahmetli değerlendirmelerin yapılacağı ve tamamen bankanın sorumluluğu altında olan bir sürecin tesis edilmesine doğru, oldukça büyük bir mesafe katetmek zorundadırlar.

Banka yönetimlerinin süreç içerisinde dikkate alması gereken faktörler

Yasal oranlar ve yükümlülükler

Benzer bankalarla karşılaştırmalar

İlişkili tarafların ve derecelendirme kuruluşlarının beklentileri

Kredi riski ve diğer risklerin konsantrasyonu

Diğer niteliksel ve subjektif faktörler

Formal modelleme ve risk analizleri

Pay sahipleri için artı değer

KPMG Size Nasıl Yardımcı Olabilir?

- Mevcut sisteme göre karmaşık bir yapıya ve dile sahip olan Basel II hakkında Banka yönetim kurulu, ortak, üst düzey yönetici ve/veya yöneticilerine bilgilendirme toplantıları ve sunumları.
- Bankanızın kurumsal yönetim ilkelerine uygunluğunun belirlenmesi.
- Şirketlerin Basel II'nin getirdiği standartlara ve risk derecelendirme kuruluşlarıyla bankaların derecelendirmelerine hazır hale getirilmesi.
- Basel II ile ilgili olarak eğitim ihtiyacının ve katılımcıların belirlenmesi, gruplandırılması ve size özel eğitim programlarının sunulması.

İletişim:

Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş.

Murat Alsan
Denetim Bölüm Başkanı,
Şirket Ortağı
İstanbul, Türkiye

T: +90 216 681 90 00

F: +90 216 681 90 90

E: malsan@kpmg.com

Daha fazla bilgi için

kpmg.com.tr

Bu dokümanda yer alan bilgiler genel içeriklidir ve herhangi bir gerçek veya tüzel kişinin özel durumuna hitap etmemektedir. Sürekli güncel ve doğru bilgi sunumuna özen gösterilmesine karşın bu bilgiler her zaman her durumda doğru olmayabilir. Hiç kimse özel durumuna uygun bir uzman görüşü almaksızın, bu dokümanda yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemelidir. KPMG International Cooperative bir İsviçre kuruluşudur. KPMG bağımsız şirketler ağına üye firmaları KPMG International Cooperative'e bağlıdır. KPMG International Cooperative müşterilerine herhangi bir hizmet sunmamaktadır. Hiç bir üye firmanın KPMG International Cooperative'e veya bir başka üye firmayı üçüncü şahıslar ile karşı karşıya getirecek zorlayıcı yada bağlayıcı hiçbir yetkisi yoktur.

© 2013 Akis Bağımsız Denetim ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlik A.Ş., KPMG International Cooperative'in üyesi bir Türk şirkettir. KPMG adı ve KPMG logosu KPMG International Cooperative'in tescilli ticari markalarıdır. Türkiye'de basılmıştır.